

Slovenski dom

Štev. 145

V Ljubljani, v petek, 27. junija 1941-XIX

Leto VI.

Izključna pooblaščenka za oglaševanje italijanskega in tuje-
ga izvora: Unione Pubblicità Italiana S. A., Milano.Uredništvo in uprava: Kopitarjeva 6, Ljubljana.
Redazione, Amministrazione: Kopitarjeva 6, Lubiana.Concessionaria esclusiva per la pubblicità di provenienza italiana
ed estera: Unione Pubblicità Italiana S. A., Milano.

Duce pri pregledu motoriziranih čet ki tvorijo italijanski ekspedicijski zbor za nemško-sovjetsko bojišče

Duce je danes dopoldne v dolini reke Pada pregledal prvo motorizirano divizijo ekspedicijskega zbora, ki je bil zbran za odhod na sovjetsko bojišče.

Duceja so spremljali general Ugo Cavaliero, načelnik glavnega stana, načelnik nemškega vojaškega odposlaništva v Rimu general von Rintelen, načelnik glavnega stana kr. letalstva general Priolo, navzoč je bil tudi Tajnik stranke, ki je prišel iz Rima.

Duce je prišel v letalu, nato pa se je podal na kraj, kjer so bile zbrane čete, ki so se v odlični opremi predstavile z vsemi svojimi oddelki in z vsemi vojnimi sredstvi.

Čete so nato opravile mimohod pred Ducejem, njihov pohod je bil brezhiben.

Ob koncu mimohoda je Duce živahno pohvalil poveljnika divizije, nato pa je odšel na obisk ranjenih vojakov in sorodnikov padlih, ki so bili zbrani na posebni tribuni.

Duce je še pred pregledom oddelke črnih sraj, ki so mu priredili navdušene manifestacije, prav tako navdušeno pa je pozdravljala Duceja množica, ki je bila v ogromnem številu zbrana ob cesti ali pa je zrla z oken hiš, ki so bile vse v zastavah.

Nato se je podal na letališče, od koder je odpotoval na vojnem letalu, ki ga je sam vodil. Nekaj ur nato je obiskal dve vojaški bolnišnici in se je ustavljal med ranjenci in bolniki, po obisku pa je pohvalil ravnatelj, polkovnika-zdravnika Arcangela Lassarija in Umberta Comellija, hkrati pa tudi njihove sodelavce.

Vojaški, ranjenci in okrevajoči bolniki bolnišnic so pozdravljali Duceja z velikim navdušenjem, vzklikanjem in ploskanjem.

Berlin, 27. junija. s. Novica, da je Italija sklenila poslati ekspedicijski zbor na vzhodno bojišče, je vzbudila velik odmev v nemškem tisku, ki poudarja zlasti, da je Duce sam hotel pregledati motorizirano divizijo, ki se je sama hotela udeležiti vojne proti Sovjetski Rusiji. Ta sklep tudi v političnih krogih živo odobravajo in pravijo, da izraža vojno tovarštvo med Italijani in Nemci in pa vzajemnost dveh revolucij. Italijanski vojaški se torej bori ob boku nemških, romunskih in finskih tovarišev ter španskih prostovoljcev skupno z vsemi silami, ki so postavljene v tem velikanskem boju za novo Evropo za vedno osvobodeno bliževinskih groženj.

Prometni Minister

**Eksc. Host-Venturi bo jutri
odprl borovniški most**

Domani sabato il Ministro delle comunicazioni, Eccellenza Host-Venturi, che sarà accompagnato anche dal Sottosegretario Jannelli, inaugurerà il grande viadotto di Borovnica. L'inaugurazione avrà luogo alle ore 11.30. Un'ora dopo il ministro con il Sottosegretario saranno a Lubiana.

L'Eccellenza Host-Venturi

**Inaugurerà domani il viadotto
di Borovnica**

Jutri, v soboto, bo prometni minister Eksc. Host-Venturi v spremstvu Podtajnika Eksc. Jannellija izročil prometu veliki železniški most pri Borovnici. Slovesnost bo ob 11.30. Uro pozneje bo minister s Podtajnikom prišel v Ljubljano.

Boji na Vzhodu v polnem razvoju

Nemci so zadnje dni silovito bombardirali sovjetska letališča, železnice, vlake ter industrijske naprave v Leningradu, Sovjeti pa so brezobzirno razbijali Bukarešto, Constanza in Ploesti v Romuniji, Viborg in Helsinki na Finskem ter Košice na Madžarskem

Berlin, 27. junija. s. Nemško vrhovno poveljstvo poroča včeraj:

Na vzhodu so se operacije na kopnem in v zraku tudi včeraj nadaljevale. Po številnih bitkah vzdolž meje, ki so se iztekle v našo korist, se na obzorju odražajo upehi velikega obsega. Ko se enote vojne mornarice udeležujejo bitke zoper Sovjetsko zvezo, se boj proti Angliji nadaljuje z uspehom.

Berlin, 27. junija. s. Na pristojnem mestu je bilo včeraj spet ponovljeno, da se Nemčija ne bori proti narodu Sovjetske zveze, temveč edinole zoper boljševizem in zoper njegove odgovorne zastopnike. V nemških krogih odklanjajo vsako pojasnilo o bodoči politični in državni ureditvi ogromnega ruškega ozemlja. V tem trenutku bi tudi navadna ugibanja o tem bila iz več razlogov prezgodnja in neumestna.

Berlin, 27. junija. s. Iz pristojnega vira poročajo, da so bili napadi nemškega letalstva zadnje dni usmerjeni s posebno silovitostjo in uspešnostjo na industrijske naprave v Leningradu, kjer je bilo mnogo porušenega. V Leningradu so velike jeklarne, orožarne, tovarne letalskih delov in tovarna za strelivo.

Jedro nemške vojske, ki je zavzele železniško križišče Baranovič, pritiska od tam in od Vilna na severu proti Minsku, ki leži že onstran bivše sovjetsko-poljske meje. V Ukrajini so bili ponekod spuščeni nemški padalci in poskušani prevozi z letali. Nemško letalstvo je hudo bombardiralo sovjetske železnice, železniška križišča, vlake, ki dovažajo strelivo in preskrbo na bojišče. Bombardirana so bila letališča v Tallinu, Paldiskiju, Leningradu in Kronstadtu. Sovjetsko letalstvo je brezobzirno bombardiralo finsko prestolnico Helsinki, trdnjavo Viipuri, romunsko pristanišče Constanza, prestolnico Bukarešto ter petrolejsko središče Ploesti.

Po nepotrjenih poročilih je nemška vojska prodrla do letonske prestolnice Rige.

Budimpešta, 27. junija. s. Včeraj ob 16.30 je madžarska prestolnica imela prvi letalski alarm, ki je trajal deset minut. Sovjetska letala niso priletela nad mesto. Pač pa so sovjetska letala s strojnimi obstreljevali vlak na poti med Budimpešto in Körömezőjem. Med potniki je eden mrtev in trije ranjeni. Sovjetske letalske sile so ob 13 bombardirale Košice.

Zadetih je bilo nekaj hiš in ubitih pet oseb, veliko pa je bilo ranjenih. Ob 17.30 je sovjetski letalski oddelek spet napadel Košice, toda madžarsko protiletalsko topništvo ga je pregnalo iznad madžarskega ozemlja. Okoli 16.15 sta se dve sovjetski letali skušali približati Budimpešti.

Berlin, 27. junija. s. DNB poroča, da je oddelek nemških strmoglavcev blizu neke postaje uničil 17 sovjetskih vlakov z vojaški in vojnimi potrebščinami.

Helsinki, 27. junija. s. Pri zadnjih sovjetskih letalskih napadih na finsko prestolnico je bilo 27 mrtvih ter več ranjenih.

Letalski napadi na Malto in na angleške ladje

V noči na 26. junij so bila bombardirana letališča na Malti. V letalskih bojih nad otokom med našimi lovskimi letali in sovražnimi lovci sta bili sestreljeni dve angleški letali. Naša lovka letala so v srednjem delu Sredozemskega morja prestregla skupino sovražnih bombnikov. Eno letalo vrste Blenheim je bilo sestreljeno.

Severna Afrika: Italijanska in nemška letala so napadla sovražne ladje, ki so plule proti

Marsa Luchu (vzhodno od Tobruka). Angleška letala so bombardirala Benghazi.

Vzhodna Afrika: Sovražnik je skušal izvesti dva močna napada proti naši posadki v Debbi Taborju. Bil pa je odločno odbit. V zahodnem delu Gala in Sidama se je našim uspešnim protinapadom posretilo prisiliti sovražnika, da je zmanjšal svoj pritisk.

Attacchi aerei contro Malta e contro navi inglesi

Il Quartier Generale delle Forze Armate comunica:

Nella notte sul 26 sono stati bombardati gli aeroporti di Malta. In combattimenti aerei nel cielo dell'isola tra la nostra caccia e quella avversaria sono stati abbattuti due aerei inglesi. Nostri velivoli da caccia hanno intercettato nel Mediter-

aneo Centrale una formazione di bombardieri nemici: un «Blenheim» è stato abbattuto.

Nell'Africa Settentrionale velivoli italiani e tedeschi hanno attaccato navi nemiche in navigazione a nord di Marsa Luch (est di Tobruk). Velivoli britannici hanno bombardato Bengasi.

Nell'Africa Orientale il nemico ha tentato due attacchi in forze contro il nostro presidio di Debra Tabor: è stato prontamente respinto. Nella regione occidentale del Galla e Sidama nostri riusciti contrattacchi hanno costretto l'avversario a rallentare la sua pressione. (Stefani.)

Tudi Finska je v vojni s Sovjeti

Helsinki, 26. junija. Ip. Na seji parlamenta je predsednik vlade Raugell podal obširno poročilo o dogodkih in je ugotovil, da so od srede 25. t. m. zjutraj in naprej sovjetska letala ponovno napadla Finsko. Predsednik vlade je izjavil, da mora zaradi tega Finska poseči po obrambi, in sicer z vsemi sredstvi, ki so ji na razpolago. Parlament je soglasno izrekel zaupnico vladi.

Helsinki, 26. junija. Ip. Včeraj dopoldne se je po prestolnici širil glas, da je Molotov izjavil finskiemu poslaniku v Moskvi, da Sovjetska zveza ne more več Finske smatrati za nevtrarno državo. Ta novica se je pozneje potrdila.

Izvedelo se je poleg tega, da je včeraj popoldne angleški poslanik v Helsinku obiskal sovjetskega diplomatskega zastopnika in se z njim daljša pogovarjal.

računsko leto; 7. Vzdrževanje ceste Planina-Ljubljana v prvi polovici proračunskega leta; 8. Obnovevanje mosta na Črnem potoku v Gor-njem Logatcu; 10. Vzdrževanje ceste Ljubljana-Jezica v prvi polovici proračunskega leta; 11. Vzdrževanje ceste Hotedršica-Kalce in Kalce-Gruden v prvi polovici proračunskega leta.

Visoki Komisar je sporočil tudi druge načrte za javna dela. Ti načrti se sedaj odobravajo in bodo čimprej izvedeni.

Med sejo, katere se je udeležil ves svetov, so se oglašili k besedi svetniki: dr. Slokar, Kavka, dr. Basaj, Janez Pucelj, Albin Smerkolj, dr. Lavrič in dr. Heinrichar.

Svet se bo spet sešel 3. julije

Druga seja sosveta Ljubljanske pokrajine Poročilo Visokega Komisarja o zagotovitvi prehrane in o velikih cestnih delih v Sloveniji

Ljubljana, 27. junija. Predvčeršnjim dopoldne je Visoki Komisar za Ljubljansko pokrajino sklical pokrajinski svet. Pred obravnavanjem dnevnega reda je Ekscellenca Grazioli poudaril, da sta Italija in Nemčija že tri dni v vojni z Rusijo. Poudaril je dalje, da so se Sovjeti v soglasju z Anglijo pripravljali na napad proti državam, ki so članice zveze proti Kominterni. Govoril je o mogočih vojaški pripravljenosti Osi ter izrazil trdno prepričanje o uspehu vojaške akcije proti komunizmu. V imenu sosveta je svojo misel posvetil našim hrabrim vojakom in vojakom zavezniške države.

Ker se je svet prvič po obisku v Rimu zdaj sestel, je Visoki Komisar v imenu vseh navzočih izrekel hvaležen in vdan pozdrav Duceju, ki je sprejel zastopnike nove pokrajine in jim posvetil besede, katere so Slovence globoko zadele v dušo. Eksc. Grazioli je potem sporočil, da je preteklo nedeljo obiskal prebivalstvo na Dolenjskem. Izrekel je zadovoljstvo za nepričljene manifestacije simpatij, s katerimi so dolenjski kraji sprejeli zastopnika fašistične vlade.

Visoki Komisar je potem spregovoril o zamenjavi dinarja v liru in o koristih, ki jo ugodna zamenjava predstavlja za gospodarstvo ter za prihranke v pokrajini. Poudaril je, da je fašistična vlada še enkrat hotela z velikim finančnim naporom pokazati zanimanje, ki jo navdihuje do Ljubljanske pokrajine. Zastopniki pokrajinske delavnosti so Visokemu Komisarju izrekli zahvalo prebivalstva za plemenito zamenjavo, določeno v korist Ljubljane in njene pokrajine.

V kratkem obravnavanju vprašanj, nastalih iz zamenjavanja, je Visoki Komisar začel raz-

pravljati o vprašanju prehrane ter o nakaznicah za najvažnejša živila. To važno vprašanje so podrobno pretresli. Ko je svet obvestil o delu uradov, ki naj zagotove pokrajini potrebni dovoz živeža, je Visoki Komisar naglo orisal položaj tega dovoza in potreb v pokrajini. Izjavil je, da so količine blaga na nakaznice tolike, da vsakemu lastniku nakaznice zagotavljajo določeno množino. V zvezi s tem je poudaril, da se morajo trgovci in brezvestni zasebniki izogibati kopičenju živil in veriženju z njimi. Ob koncu razprave je Visoki Komisar še enkrat ponovil svoja navodila in zagotovil, da bodo proti atentatorjem na ljudski blagor sprejeti najstrožji ukrepi.

Eksc. Grazioli je potem sporočil, da je nujno potrebno plače in mezde spraviti na raven življenjskih stroškov in upoštevati cene, veljavne ob koncu marca z ozirom na zamenjavo 100 din za 38 lir. Proučuje se ukrep za zvišanje plač in mezd. Visoki Komisar pa je s tem v zvezi sporočil sosvetu, da se bo zvišanje prejemkov in plač začelo 1. julija.

Visoki Komisar je nazadnje sporočil sosvetu seznam cestnih del, ki jih bo Državna avtonomna družba za ceste izvedla v Ljubljanski pokrajini, in sicer za znesek skoraj 35 milijonov lir. Ta dela so:

1. Splošna ureditev ceste med Planino in Ljubljano; 2. Splošna ureditev cestnih odsekov Hotedršica-Kalce in Gruden-Kalce; 3. Splošna ureditev ceste Ljubljana-Jezica; 4. Vzdrževanje ceste St. Vid-Bregana za vse proračunsko leto 1941-42; 5. Vzdrževanje ceste Skofljica-Brod za vse proračunsko leto 1941-42; 6. Vzdrževanje ceste Novo mesto-Metlika za vse pro-

Eksc. Marinelli v Ljubljani

Ljubljana, 27. junija. s. Včeraj je prispel v Ljubljano Eksc. Marinelli, državni podtajnik v ministrstvu za pošte in telegraf, skupaj z generalnim ravnateljem Pessionom, italijanskim Akademikom, in drugimi upravnimi uradniki. Najprej ga je sprejel Visoki Komisar, Eksc. Grazioli, nato pa je obiskal različne urade in ustanove poštne uprave. Pri opoldanski konferenci pri Eksc. Visokem Komisarju so razpravljali o vprašanjih, ki so se nanašala na upravne zadeve.

Ecc. Marinelli a Lubiana

Lubiana 27. Ieri è arrivato a Lubiana l'Ecc. Marinelli, sottosegretario alle Poste e Telegrafi, insieme con il direttore generale Pession, ad alti funzionari amministrativi. Ricevuto dall'alto commissario Grazioli, egli si è più tardi recato a visitare i vari uffici e servizi delle Poste e Telegrafi. In una riunione pomeridiana sono stati esaminati insieme con l'alto commissario vari problemi riguardanti l'amministrazione.

Ureditev razdeljevanja živil

Prehranjevalni zavod razpošilja občinam živilske nakaznice, obrazca C. A. I. za mesec julij, ki dajejo pravico do nabave moke oziroma kruha, testenin in riža v isti izmeri, kakor je bilo to določeno za mesec junij.

Pridelovalci žita, ki imajo zaloge, in njihove družine (sočlani), ne dobe krušne moke in testenin.

Vsak občan, ki ima pravico do nakaznice, se mora 30. t. m. zgledati pri občini, kjer stalno prebiva, da dvigne nakaznico.

Za civilno prebivalstvo, civilne zavodske družine in javne obrate veljajo v vsem, kar se tiče nakaznic, navodila, ki so bila izdana že meseca junija.

Slednjišji opozarjamo imejitelje živilskih nakaznic za krušno moko, oziroma kruh, testenine in riž, da morajo do 10. julija izročiti svojim dobaviteljem slistek za zapis živil za mesec avgust, ki ga odrežejo na desni strani nakaznice, tako da dobavitelji lahko do 12. julija sporočijo občinam svojo celokupno potrebo.

Preved, ki mu je poverjeno razdeljevanje živil potom nakaznic, se zelo trudi, da bi preskrba prebivalstva z živil, ki v veliki meri prihajajo iz drugih pokrajin Kraljevine, potekala v čim večjem redu. Zato pričakuje razumevanja in sodelovanja vseh državljanov, da bodo vestno izpolnjevali vsa navodila, ki so v zvezi z delitvijo najpotrebnejših živil po nakaznicah.

Izjave brez primere

Rim, 27. junija. s. »Exchange« poroča iz avstralske prestolnice Camberre, da je avstralski ministrski predsednik Menzies izjavil dobesedno:

»Vsakdo, ki v teh časih ubija Nemce, dela dobro delo, zato je imajo tudi sovjetski Rusi velike zasluge za človeštvo.«

To nenavadno govorjenje odgovornega državnika priča, kakšni so ljudje, ki v sedanjih trenutkih vodijo angleški imperij.

Nemško vojno poročilo

Podmornice so v severnem Atlantiku napadle angleške sprevovalne ladje, ki so bili zavarovani z mnogimi rušilci. Nadaljnji napadi so veljali posamičnim ladjam. Skupno je bilo potopljenih 8 sovražnih trgovskih ladij s 48.800 tonami. Težka križarka »Admiral Scheer« se je po uspešnem delovanju v severnem in južnem Atlantiku vrnila v nemško oporišče. Pomožna križarka »Pingvine« je bila izgubljena, potem ko je opravljala svojo službo v nedomačih vodah in sicer je bila potopljena na Indijskem Oceanu po boju z veliko premočjo in sicer s težko angleško križarko »Cornwall«. Poveljnik in večina posadke so našli junaško smrt. Del posadke je ujet. Križarka »Cornwall« je bila poškodovana.

Nemška bojna letala so dne 24. junija na morju okoli Tobruka napadla angleške pomorske sile in so potopila lahko križarko in eno petrolejsko ladjo. Bomba je zadela tudi eno težko križarko.

Včeraj so nemška bojna letala uspešno napadla vojaške cilje v Haifi.

Slabi oddelki angleških bojnih letal so ponoči metali nekaj rušilnih in zažigalnih bomb na severno nemško obrežno ozemlje. V nekem taborišču je bilo ubitih in ranjenih več vojni ujetnikov. Nočni lovec se sestrelil dve angleški letali.

V času od 15. do 25. junija je bilo sestreljenih 136 angleških letal, v istem času pa smo v bojih proti veliki Britaniji izgubili 35 lastnih letal.

La seconda riunione della Consulta provinciale

Il comunicato dell'Alto Commissario sui rigardi dell'alimentazione e delle ampie opere stradali

Lubiana, 27. giugno.

L'altro ieri mattina l'Alto Commissario per la Provincia di Lubiana ha riunito la Consulta provinciale. Prima di iniziare la trattazione dell'ordine del giorno l'Eccellenza Grazioli ha ricordato che da tre giorni l'Italia e la Germania sono in guerra con la Russia, mettendo in rilievo come i Sovieti stessero premeditando, d'accordo con l'Inghilterra, di attaccare le Nazioni del Patto anticomintern. Parlando della potente preparazione militare dell'Asse l'Alto Commissario ha espresso la certezza del successo dell'azione militare contro il comunismo, e ha rivolto il pensiero, anche a nome della Consulta, verso i nostri valorosi soldati e verso quelli della nazione alleata.

Essendo questa la prima volta che la Consulta si riunisce dopo la visita a Roma, l'Alto Commissario ha elevato a nome di tutti i presenti, un grato devoto saluto al DUCE, che, ricevendo i rappresentanti della nuova provincia, ha rivolto loro parole che hanno profondamente toccato l'animo degli Sloveni. L'Eccellenza Grazioli ha quindi comunicato di aver visitato domenica scorsa le popolazioni della bassa Carniola e ha espresso il suo compiacimento per le spontanee manifestazioni di simpatia con le quali le località della zona hanno accolto il rappresentante del Governo fascista.

L'Alto Commissario parlando della favorevole del dinaro in lire e del vantaggio che il favorevole cambio presenta per l'economia e il risparmio della provincia, ha messo in rilievo come ancora una volta il Governo fascista ha voluto mostrare, con uno sforzo finanziario non indifferente, l'interessamento che lo anima verso la Provincia di Lubiana. I rappresentanti delle attività provinciali hanno espresso all'Alto Commissario la riconoscenza della popolazione per il generoso cambio stabilito a favore di Lubiana e della sua Provincia. Dopo una breve trattazione di taluni problemi sorti in conseguenza delle operazioni di cambio, l'Alto Commissario è passato a trattare la questione dell'alimentazione e del tesseramento dei generi di prima necessità. Questo importante problema è stato dettagliatamente esaminato. Dopo avere informato la Consulta dell'opera svolta dagli uffici competenti per assicurare alla Provincia le necessarie scorte, l'Alto Commissario ha fatto un rapido quadro della situazione di tali scorte e dei bisogni della provincia e ha confermato che i quantitativi di merci sottoposte al tesseramento sono tali da assicurare ad ogni tessera il quantitativo di alimenti che sarà fissato. Ha rilevato, a questo proposito, la necessità che siano evitati, da parte di commercianti o di privati poco scrupolosi, gli

accaparramenti e l'accantonamento delle merci. Concludendo la discussione l'Alto Commissario ha riaffermato le sue direttive assicurando che, contro gli attentatori del bene del popolo, saranno presi provvedimenti severissimi.

L'Eccellenza Grazioli ha comunicato quindi la necessità di portare gli stipendi e le paghe al livello del prezzo della vita, tenuto conto dei prezzi vigenti alla fine di marzo u. s. considerati al cambio di 38. Per completare l'esame dei dati necessari, e mentre il provvedimento è allo studio, l'Alto Commissario ha comunicato alla Consulta che gli aumenti delle paghe agli operai e degli stipendi decorreranno dal giorno 1 luglio.

L'Alto Commissario ha da ultimo comunicato alla consulta il quadro dei lavori stradali che l'Azienda Autonoma Statale della Strada eseguirà nella Provincia di Lubiana con una spesa di quasi 35 milioni di lire. Questi lavori sono:

- 1) Sistemazione generale del tratto compreso fra Planina—Lubiana;
 - 2) Sistemazione generale dei tratti di strada compresi fra Grottesdrasizza—Kalice e Gruden—Kalice.
 - 3) Sistemazione generale della strada Lubiana—Ježica;
 - 4) Manutenzione per l'intero esercizio finanziario 1941-42 della strada S. Vid—Bregana.
 - 5) Manutenzione per l'intero esercizio finanziario 1941-42 della strada Skoljica—Brod.
 - 6) Manutenzione per l'intero esercizio finanziario 1941-42 della strada Novo mesto—Medlika.
 - 7) Manutenzione per il primo semestre dell'esercizio finanziario 1941-42 della strada Planina—Lubiana;
 - 8) Manutenzione per lo servizio dell'esercizio finanziario 1940-41 della strada Planina—Lubiana.
 - 9) Ricostruzione del ponticello sul rio Crni Potok in Longatico Superiore.
 - 10) Manutenzione per il primo semestre dell'esercizio finanziario 1941-42 della strada Lubiana—Ježica.
 - 11) Manutenzione per il primo semestre dell'esercizio finanziario 1941-42 delle strade Kalce—Gruden e Grottesdrasizza—Kalice.
- L'Alto Commissario ha dato comunicazione anche di altri progetti di lavori che sono in corso di approvazione e quanto prima saranno iniziati. Durante la riunione alla quale era presente la Consulta al completo, hanno partecipato alle discussioni i consulenti: Dott. Giovanni Štokar, Carlo Kavka, dott. Giuseppe Basaj, Giovanni Pucelj, Albino Šmerkolj, dott. Giuseppe Lavrič e Francesco Heinricher. La Consulta si riunirà giovedì 3 luglio.

Disciplina della distribuzione dei generi alimentari

Sono in distribuzione presso i Comuni le carte annonarie Mod. C. A. I. del mese di luglio p. v. occorrenti per l'acquisto di farina da pane oppure pane, pasta e riso tenendo conto delle razioni già in vigore per il mese di giugno.

La razione di farina da pane e di pasta non spetta ai produttori di cereali, che detengono scorte e loro convivenzi.

Ogni cittadino, avente diritto, dovrà presentarsi al proprio Comune di residenza entro il 30 corrente mese per il ritiro della suddetta carta annonaria.

Per tutto quanto riguarda la disciplina del razionamento, per i civili, come per le convivenze collettive civili ed i pubblici esercizi, valgono le disposizioni già impartite nel mese di giugno.

Occorre infine avvertire i possessori di carta annonaria per farina da pane oppure pane, pasta e riso, che entro il 10 luglio p. v. dovranno presentare ai propri fornitori la cedola di prenotazione dei generi per il mese di agosto, ritagliandola dal lato destro della carta stessa, in modo da consentire agli esercenti la richiesta cumulativa presso i Comuni entro il successivo giorno 12 luglio.

L'Ente preposto alla distribuzione dei generi razionati, mentre compie ogni sforzo affinché proceda con la maggior regolarità l'approvvigionamento della popolazione di generi, che in gran parte provengono dalle altre province del Regno, fa calcolo sulla comprensione e collaborazione di tutti le cittadini, per la scrupolosa osservanza di tutte le disposizioni inerenti la disciplina del razionamento dei generi alimentari di prima necessità.

Arresto di un accaparratore di caffè

In questi giorni è stato arrestato Valant Giuseppe di Francesco perché trovato in possesso di una ingente quantità di caffè, accaparrata per farne illecita speculazione.

Egli è stato denunciato all'autorità giudiziaria e l'Ecc. l'Alto Commissario ha disposto che tutto il caffè sequestrato venisse distribuito gratuitamente ai seguenti istituti di beneficenza della città:

- 1) Ricovero diurno per bambini (Zelena jama).
- 2) Ricovero Marianum — Poljanska cesta.
- 3) Ricovero Comunale per Invalidi e Vecchi, Japljeva ulica.
- 4) Ricovero S. Giuseppe.
- 5) Ospedale Generale Civile.
- 6) Ospedale dei bambini.

Il provvedimento è stato molto apprezzato ed i dirigenti dei vari ricoveri si sono affrettati a far pervenire all'Alto Commissario, anche a nome dei ricoverati, i sensi della più profonda gratitudine.

Novice iz Države

Vročina kriva požarov. V rimskih predmestjih je prišlo zadnje čase do več požarnih nesreč, posebno v lesenih barakah. Zaradi žgoče vročine je les naglo vnetljiv in more vsaka najmanjša neprevidnost povzročiti ogenj. Tako se je vnel, brzokone zaradi neprevidnega ravnanja s cigaretnim ogorkom hlev, v katerem je bilo več konj. Preden so mogli mestni gasilci uničiti ogenj, je ena lopa že zgorela, z njo pa dva dirkalna konja. Blizu tega kraja je zgorela še druga lesena baraka, vendar škoda ni bila velika.

Z gobami se je v Novari zastupila družina Antonia Trova. Njegova žena je pripravila jed iz gob, katerih ni poznala dobro, pa ni slutila, da so strupene. Nekaj ur po zavžitju so očeta, mater Marijo, 9 letnega sina Jurija in 4 mesečno hčerko Fosco začeli zavijati kriči. Štirimesečna hčerka je strup zavžila z materinim mlekom. V bolnišnici so vsem nesrečnikom takoj priskočili na pomoč, toda oče in mati sta v silnih mukah kmalu izdihnila.

Dve mladi pokvarjenki umorili samotarsko staro. Tržaško sodišče je sodilo pred dnevi sestrama Škrti in sicer 21 letni Josipini in 20 letni Emiliji, ki sta konec leta 1939 ubili v Trstu staro Renato Christofidis. Obe pokvarjenki je najel star čevljar Stramitz in jima dal navodila za umor. Škrtovi sta staro napadli s steklenico in ji razbili glavo. Potem sta ji pobrali vse denarne prihranke in tudi vso kuhovino. Sodišče je obsodilo vsako od njiju na trinaest let ječe, čevljarja pa na tri leta ječe.

Lira od danes edino zakonito plačilno sredstvo

Po sporočilu Visokega Komisarja je bil do včeraj določen rok za zamenjavo dinarjev v lire podaljšan do vključno 30. junija. Zamenjavanje se bo pri merodajnih komisijah in oblastih vršilo tudi v nedeljo. Sedaj zamenjujejo le papirnati denar po 100 in 500 din ter kovance vse vrste.

Mnogi so prinašali zadnje dneve prav čedne zabojčke kovanege denarja pred komisije, da so ga zamenjali z lirami. Nekdo je pripeljal do 20 kg drobiža vseh vrst, od preluknjanih 25 par do 2 dinarskih kovancev in še drugih po 10, 20 in 50 din.

V dobi zamenjavanja dinarjev v lire so se pojavili kar novi tipi spekulativnih in denarnih posredovalcev. Nekateri so hodili okrog priprostitih ljudi, ki so prihajali iz dežele, z goratih naselij, katerih roka je okorna za pisavo in ki niso tako

Glavni ravnatelj za umetnost v Ljubljani

Ljubljana, 27. junija. s. Generalni ravnatelj za umetnost, profesor Mario Lazzari, je prisel v družbi več funkcionarjev generalnega ravnateljstva in v družbi višjega nadzornika iz Trsta v Ljubljano, da bi se na kraju samem seznanil z umetniškimi vprašanji pokrajine. Glavni ravnatelj prof. Lazzari je bil sprejet pri Visokem Komisarju Eksk. Grazioliu, ki ga je zadržal v dolgem prisrčnem razgovoru, ki se je nanašal na razna vprašanja, predvsem pa na zakonodajo in umetniško ter glasbeno vzgojo, kakor tudi na ureditev muzejev in umetniških razstav ter na prenovitev ljubljanskega Gradu.

Il direttore generale delle arti a Lubiana

Lubiana 26. Il direttore generale delle arti, Prof. Marino Lazzari, accompagnato da alcuni funzionari della direzione generale e dal sovrintendente di Trieste, è giunto a Lubiana per prendere visione diretta dei problemi artistici della zona. Il Direttore generale è stato ricevuto dall'alto Commissario Grazioli che lo ha intrattenuto in cordiale colloquio su argomenti di varia indole con particolare riferimento alla legislazione ed all'istruzione artistica e musical alla sistemazione dei musei e delle mostre d'arte nonché ai restauri in corso del castello di Lubiana.

Z Goriške in Krasi

Strela ubila deklico. V vasi Kovk pri Kanalu je v torek okrog poldneva zadivljala nevihta, med katero je na vse strani udarjala strela. Strela je udarila tudi v hišo, v kateri so bile 28 letna Danijela Jug, 42 letna Stefanija Ipavec in 14 letna Katarina Jug. Strela je vse tri oplazila, toda na mestu je obležala mrtva le Katarina, dočim sta ostali dve obležali nezvestni, ker sta bili močno ožgani po vsem životu, zlasti pa po rokah in nogah. Ker se je vnela hiša, so drugi vaščani prihiteli na pomoč in hitro poklicali reševalce. Ko so ti prišli, so našli malo Katarino mrtvo, Jugovo in Ipavčovo pa so prepeljali v bolnišnico, kjer bosta ostali dalj časa, kajti njune poškodbe so težke.

Avtomobil se je prekučil v vasi Devetaki. Tržaški trgovec Sostene se je peljal s svojim avtomobilom, ko mu je na ostrem ovinku, katerega je vozil precej ostro, nenadoma počila guma, nakar je udarec vrzel vozilo v stran, da se je preobrnilo in nazadnje udarilo ob bližnjo hišo, kjer se je postavilo spet pokonci. Kakor vse kaže, se je trgovec hotel izogniti nesreči, kajti nasproti mu je iz neke hiše priskakljalo mlado dekletce. Zato je naredil oster ovinek. Trgovec je ohranil mirno kri in si je tako rešil življenje. Pobil se je le po obrazu, vendar lahko.

Novice s Hrvaške

Zagreb, 27. junija. s. Včeraj je poglavnik podpisal zakonski dekret, ki se nanaša na govorice, da se za prihodnje dni privarjavajo preganjanja enega dela prebivalstva, in določa, da bodo vsi razširjalci takšnih vesti prepeljani pred posebno sodišče. Dalje določa dekret, da bodo postavljeni pred izredno sodišče tudi tisti, ki bi ogrozili življenje in imetje hrvaških državljanov in tujcev. Ustaške organizacije so odgovorne za izvedbo teh ukazov pod kaznijo ustrelnosti. Oblasti se morejo v primeru potrebe obrniti naravnost na poglavnika, ki bo, če bo potrebno, poslal tja vojaške oddelke in oddelke svoje telesne garde. Proti nerednim in oboroženim tolpom četnikov in proti ostankom bivše jugoslovanske vojske morajo ustaši uporabiti orožje. Vsi tisti, ki so se svoje čase udeleževali v protihrvatskem smislu in se udeleževali dela v temnih protihrvatskih organizacijah, pa so se pozneje vtihotapili v ustaške organizacije in v hrvaško vojsko, se pozivljejo, naj v osmih dneh zapuste te organizacije, sicer bodo postavljeni pred sodišče. Prepovedane so vse osebne intervencije pri oblasteh, kajti te bodo smatrali za sabotažo, ki bo po zakonu kaznovana.

Zagreb, 27. junija. s. V zvezi z zakonskim dekretom, katerega je podpisal poglavnik, in se nanaša na tiste ljudi, ki širijo neresnične in vznemirljive govorice, pravijo v Zagrebu, da bodo smatrali vse Jude, ki bivajo na Hrvaškem, za skupno odgovorne za vse spekulacije in druge težave, katere povzročajo redni prehrani hrvaškega prebivalstva. Kot težko kaznen predvideva novi zakon tudi dopuščanje v koncentracijska taborišča.

Gostovanje kr. rimske Opere v Ljubljani

Celotno osebje gostujoče skupine bo štelo 214 oseb, med njimi več pavec svetovnega slovesa

Ljubljana, 27. junija.

Kakor je že poročalo naše časopisje, bo v kratkem gostovala v Ljubljani znamenita rimska opera s svojimi najboljšimi pevci, ki imajo svetovni sloves. Prvič v zgodovini slovenskega gledališča bo, da bodo na naših odskih deskah peli tako znameniti svetovni igralci kakor so Gigli. Ze vnaprej smo hvaležni italijanskemu ministrstvu za narodno kulturo, ki je v odlični meri pripomoglo, da bo do tega znamenitega gostovanja prišlo v središču slovenskega naroda.

Kraljeva rimska opera bo prišla na gostovanje v Ljubljano s 214 ljudmi. Seveda so tu všteti vsi od solistov svetovnega slovesa do do poslednjega člana tehničnega osebja. Od navedene številke naj omenimo, da bo prišlo samo 44 članov orkestra, 44 samo zaradi tega, ker naša Opera nima za več prostora kot toliko ljudi. Člani orkestra so strokovnjaki v svoji stvari in uživajo glas odličnih godbenikov. Tudi članov zbora bo prav toliko kakor članov orkestra. Da je zbor, razen morda zbora milanske Skale, najboljši daleč po svetu, je že splošno znano. Ker bo na sporedu tudi baletni večer, bo prislo v Ljubljano tudi 32 članov rimskega baleta, kar bo v prav posebno veselje tistim, ki se navdušujejo za plesno umetnost.

Člani Opere bodo nastanjeni v štirih največjih ljubljanskih hotelih: Unionu, Slonu, Mikliču in Štrklju.

V Ljubljano bodo prišli člani opere 8. julija. Pozno popoldne istega dne bodo imeli v naši Operi skupno »Traviato« z namenom, da se privadijo mnogo manjšemu odru, kakor je rimski in na vse druge strani, ki zadevajo tehnično vprašanje. V sredo 9. julija bodo imeli rimski gostje prvo predstavo. Igrali bodo znano Verdijevo »Traviato«. Samo glavne osebe, ki bodo nastopale, naj omenimo: vlogo Violetto bo pela svetovno znana pevka odličnih pevskih sposobnosti, Maria Coniglia, Alfredo bo pel nam vsem znani in odlični tenorist Benjamino Gigli. Germonta, njegovega očeta pa bo odpel Gino Bechi. Ze samo ta tri imena, ne da bi upoštevali še krasno glasbo tega Verdijevega dela, jamčimo, da bo predstava vsekakor odlično uspela in da si je bo vredno ogledati.

V sredo, 9. julija, pa bodo odigrali Puccinijevo »Madame Butterfly«. Glavno vlogo Madame bo pela za Giglijem najbolj znana pevka Mafalda Favero.

Pinkertona bo pel Alessandro Zitiani, vlogo Suzuki Edmea Limberti ter vlogo Sharplessa Emilio Ghirardini. Seveda navajamo samo vloge vodilnih vlog. Seveda pa so tudi stranske vloge dane v roke prav tako odličnim pevcem.

Traviato bo dirigiral dirigent svetovnega slovesa Tullio Serafini, režiser je Marcello Govoni, scenograf pa Camillo Parravicchini.

Madame Butterfly pa bo dirigiral Oliviero di Fabritis, režiser je prav tako, kakor pri Traviatu, Govoni, scenograf pa Alfredo Furiga.

Drugi dan, ko bodo predvajali Puccinijevo »Madame Butterfly«, bodo še isti večer predvajali balet. To pa v drugi predstavi. Na baletnem večeru bodo predvajali rimski pesalci »Štiri letne čase«, ki so vzele iz Verdijeve opere »Sicilijanskih večernic« (I vespri siciliani).

Med odličnimi pesalci naj omenimo le dva: Attilia Radice, ki je pesalka, znana po vseh evropskih odrih, in pa njen partner Marcello Fenchel. Zborovodja za obe operni predstavi je znani Guiseppe Conca.

Seenerija in vsi kostumi so last kraljeve rimske opere in jih bodo pripeljali nalašč za to gostovanje v Ljubljano. Zanimivo je tudi dejstvo, da so v Rimu napravili doslej prav posebno kuliserijo za Madame Butterfly, ki bo odgovarjala našim odskim razmeram. Konstrukcije in svojstveno ideo za kuliserije je dal Alfredo Furiga, ki si je prišel nalašč v Ljubljano ogledat naš operni oder. Za »Traviato« pa bodo vzeli prav tako rimske kulise, ki pa bodo sestavljene iz kulis, ki jih sicer uporabljajo pri drugih opernih predstavah. Scenerija je odšla iz Rima 23. t. m. in bo prišla v Ljubljano danes ali jutri.

Ker bodo, oziroma so že vse karte razprodane, se je gledališka uprava odločila, da bo obe operi oddajala z zvočniki neposredno v Tivoli, tako da bo ljudem omogočeno znamenite pevce vsaj slišati, če že ne videti na odskih deskah. Cene ne bodo pretirane. Posebna želja Eksk. Visokega Komisarja, ki bo seveda upoštevana, pa je, da se precej prostora rezervira za vojake, ki službujejo v Ljubljani, dalje za delavce, ki bodo dobili vstopnice po ne dosti višji ceni, in pa študente. Vsem tem hoče Visoki Komisar nuditi priložnost, da si bodo ogledali znamenito rimsko kraljevo opero.

na slami ležala dva potepuha in mirno spala.

»Kam se neki peljeva?«
Vedno znova isto vprašanje. Kar smešno se ji je, že zdelo.

»Ne vem... mislim pa, da v Ogdensburg. Vsaj zdaj se peljemo v to smer.«
Vlak je brzel s še precejšnjo naglico, a Robinu se je zdelo, da ne pride nikamor naprej. O Ogdensburgu ni bilo nobenega sledu.

Cez nekaj časa se je vlak ustavil na neki postaji. Dva moža sta šla ob progi: eden je nosil svetilko.

»... niso ga še ujeli... umor... umoril je nekega drugega lumpa... za to bi prav za prav moral biti odlikovan...!«

Ko sta se vračala, sta govorila o potepuhih v splošnem.

»Tu notri imam dva... poglej!«
Izgnil je roko skozi odprtinu in posvetil na spleta potepuha. Oktober se je stisnila k steni. Robin pa si je izbral drugi konec vagona, tako da ga oba moža nista mogla videti. Cez nekaj trenutkov je luč postal izginila.

»... kaj pomaga? Če jih vržeš ven, tedaj ne bo dolgo trajalo, ko bodo poročali časopisi: Joe Smith, star 38 let... prosimo tihega sožalja! Pusti ju naj spita v miru. To je stvar policije, ne moja.«

Vlak je zopet odstopil dalje. Cez nekaj minut pa je hipoma obstal. Robin je pogledal

skozi vrata in videl v bleščeči svetlobi žarometov nekega moža z rdečo svetilko, ki se je bližal lokomotivi. Bil je policist.

Robin je nemudoma obvestil svojo tovarišico.

»Najbrž je prišel z motornim kolesom,« je zašepetal.

Skočil je na nasprotno stran vagona in odprl vrata. V hipu je bil na tleh. Oktober mu je brez najmanjšega obotavljanja sledila. Nobene hiše ni bilo v bližini. Kakih sto metrov pred lokomotivo je bil železniški prehod. Motorno kolo je gotovo moralo biti tam. Zdelo se mu je celo, da vidi tankaj luč. Dospela sta do peščenega jarka ob progi in Robin se je začel po vseh štirih plaziti proti lokomotivi.

Pomešani s puhanjem lokomotive, so prihajali do njega glasovi več ljudi.

Hipoma je puhanje prenehalo.

»... samo eden vagon je prazen... drugi so vsi zapečateni... dva potepuha... Toda ta dva sta vstopila že v Littlebergu...«

Slišali so se težki koraki vzdolž proge. Železničarji so radovedno sledili s pogledi policistu. Nihče ni gledal na to stran, kjer sta bila naša begunca.

Nevarnost je postala večja, ko sta se približala žarometom, ki so razsvetljevali vso okoličico. K sreči pa je jarek postal vedno globlji, tako da sta ostala popolnoma skrita, če sta le

imela sklonjeno glavo. Vendar pa sta le s težavo mogla naprej. Jarek je bil zaraščen in je postal še močvirnat. Nenadoma se je Robin do kolen pogreznil v neko luknjo, ki je bila polna vode.

»Zbogom moja lepa obleka!« je vzdihnil. Izvlekel se je iz vode in prijel Oktober za roko, da jo obvaruje pred podobno nesrečo.

Do prehoda je bilo še kakšnih dvajset metrov, a o motornem kolesu nobenega sledu.

»Saj ne moreva od usode zahtevati preveč,« se je filozofsko tolažil Robin.

V istem hipu pa je zagledal odsvit luči. Sreča mu je bila mila. Motorno kolo je bilo ležalo blizu jarka, tako da jima ni bilo treba iti preko tračnic.

Splezal je po strmim pobočju in jo potegnil za seboj.

»Lezi rajši na tla...«

Bum!

Krogla je zagrizla mimo njegove roke v temno noč. Strel je prišel iz jarka, po katerem sta pribežala. Oktober je videla, kako se je zabliskalo v daljavi kakih petdeset metrov.

»Teciva!«

Oktober je klečala na tleh, a on jo je v hipu dvignil in stekla sta proti motornemu kolesu.

Bum!

Dalje.

Edgar Wallace:

Na sever, potepuh!

»Počakaj, da ti dam znamenje,« ji je zašepetal. »Ne smeš poskušati, da bi splezala na vlak; počakaj, da skočim jaz prvi.«

Lokomotiva je prisopihala mimo njiju... Videla sta kurjace na njej... Nato sta spet ostala v temi... Prišel jo je za roko in v hipu je stala poleg njega.

Voz za vozom je šel mimo njiju.

»Za meno!« je zašepetal Robin in se spustil v tek. V teku je zgrabil jeklen drog, se povzpel kvišku in skočil v odprt vagon. V hipu se je okrenil, pograbil Oktober za roko in jo potegnil kvišku. Bila sta upehana, a njune oči so žarele v zmagošlavju.

Ko se je Robin ozrl nazaj, je videl v dok-trorjem vrtu vse polno lučk, ki so se premikale sem in tja. Zdelo se mu je, da je nekdo tekkel ob progi; vlak pa je medtem dospel na vrh klanca in znatno povečal brzino.

»Mogoče se mi je le zdelo,« si je dejal Robin.

»Začasno sva na varnem,« je dejal na glas.

»Zdi se mi, da je nekdo v vozu,« je zašepetala Oktober.

Robin je vzel iz žepa električno svetilko in posvetil v vse kote. V drugem koncu vagona sta

Kaj nam je pripovedoval naš rojak, ki se je vrnil

Iz ujetništva domov v Slovenijo

64 dni jetništva in prav toliko dni upanja in želja, da bomo skoro videli svojo domačo grudo, svoje drage, ki so bili v velikih skrbah za nas, je minilo. No, ker se hudo ob priliki nečesa dobrega, veselega in zadovoljnega hitro pozabi, se je prav tako zgodilo tudi z nami, skoro 150 slovenskimi vojnimi ujetniki, ko smo 20. junija — ravno na praznik Srca Jezusovega — zapustili ujetniško taborišče nekje v južnih krajih. Kako svobodno smo zadihali, ko se je dvignila taboriška zapornica in nam odprla

pot v svobodo

Le tisti, ki je količkar občutil ujetništvo, si lahko misli, koliko je bilo naše veselje, ko smo bili po 64 dneh spet prosti in smo lahko brez straže šli po ulicah južnega mesta. Naše veselje pa ni bilo toliko zunanje kot notranje, kajti vseh se je polotila misel: dokler nisem v Ljubljani, se še vse kaj drugega lahko zgodi.

Sele na železniški postaji smo se malo sprostil in se, seveda le nekateri, ob božji kapljici pokazali prave stoddostne Kranjce. Saj nam tega ni nihče zameril, dosti pa si ga tudi nismo smeli privoščiti, ker železnic ni imel potrebne podlage.

Kmalu smo se porazdelili po vagonih. Kaj zato, če so bili živinski. Saj smo se še skoro bolje počutili. Lokomotiva nas je vlekla proti severu. Marsikaj smo videli po poti, potovanje »sreče v nesrečic«. Dolga je bila pot, tako da smo šele v soboto zvečer prišli v Beograd. Po prespani noči smo nadaljevali pot proti zahodu. V Beogradu smo videli mnogo razbitin, podrtih mostov in pogorelo postajo.

Dobili smo nove vagona 3. razreda. Vlak je z nami hitel, kakor da tudi on čuti z nami in ve za naše želje. Do večera nas je pripeljal do Zagreba, kjer smo ostali do pozne nočne ure.

Trije dnevi vožnje. Tedaj pa se je oglašil tudi železdec. Zahteval je svoje in nič kaj prav mu ni bilo, da smo ga vsi tako zapostavljali.

Z nami se je vozilo tudi nekaj Hrvatov, ki so imeli isto pot kot mi.

Pozdravila nas je italijanska uslužnost

Toda tu so že bili Italijani, ki so se nam pokazali takoj zelo uslužne. Dobili smo takoj 2. razred, le kolikor jih je bilo več, so šli v 3. razred. Kaj, smo si mislili, jetniki pa se vozijo v 2. razredu! Torej to je bilo prvo, veselo presenečenje.

Ko smo bili preko Kolpe, tedaj šele smo zadihali pravi svobodni zrak, zrak, po katerem smo toliko hrepeneli. Metlika, prva domača postaja. Sporoče v Novo mesto, da pride skupina slovenskih ujetnikov. Kratka službena vest, katere uspeh pa je bil ogromen.

Bližamo se Črnomlju. Kaj neki je toliko ljudi na postaji, se sprašujemo. Mogoče so zvedeli, da pridemo. Naše mnenje so potrdile stotine rok in robcev, ki so se nam dvignile v pozdrav. Priščno smo si stiskali roke, veselje nas vseh je bilo nepopisno. Toda glej, novo presenečenje za naše neboljlenke. Italijanski vojniki so že pri-

pravili vina, kruha in sira. Dele nam, vsakemu pošteno porcijo, smejejo se, pozdravljajo nas in se z nami vesele. Ze smo v špalirju civilnega prebivalstva. Je-li mogoče? Vina, žganja, čaja, limon, sladkorja, cigaret, juhe, kave. Vsega imaš na razpolago, česar si le poželiš. Vidim gospo, ki joka od sreče, mogoče pa še koga čaka. Druga gospa kliče: »No, fantje, še k meni pridite.« V eni košari ima riž, v drugi solato. Postrežem si malo, pa mi pravi gospa: »Izvedeli smo, da pridete, naši fantje, in prinesli smo vam svoja kosila, siromaki!« V obeh se ji je zasvetila solza.

Bilo je sreče in zadovoljstva, da tega ni mogoče povedati. In ker je vlak zaradi tega imel precej zamude, smo šli spet v vagon. Italijanski vojniki so bili ves čas med nami, prijazni, pogovarjali so se z nami, kje smo bili, kako nam je bilo, kam gremo. Vse polno vprašanj. Veselili so se naše sreče, nanje nam je ostal lep, nepozaben spomin.

Vlak je pognil. Spet ganljivi prizori ob slovesu. Zahvalili smo se našim dobrim Črnomeljčanom in vlak nas je popeljal

proti Novemu mestu

Tu spet ista prijaznost, ljubeznivost in dobrotljivost. Zopet nas je sprejelo in pogostilo civilno prebivalstvo. Zopet smo si stiskali roke, se pozdravljali in si želeli vse dobro.

Popoldanski »Dolenec« nas je končno pripeljal v belo Ljubljano, v kraj naših sanj in skritih želja.

Brez prave veljave bi bile vse te vrstice, če se ne bi v imenu vseh Slovencev zahvalil najprej italijanskim oblastem in vojaštvu, ki nam je izkazalo toliko gostoljubnosti in toliko tople simpatije ob prihodu v Črnomelj. Slovenski jetniki tega ne bomo pozabili.

Hvala tudi vsem meščanom Črnomlja in Novega mesta za dobroto, ki so bile za nas dokaz velike ljubezni in dobrotljivosti. Vedno vam bomo iz vsega srca hvaležni.

Velika zahvala pa gre tudi majorju g. Milanu Koscu, ki nas je ves čas našega ujetništva varoval in za nas skrbel. Njemu se zahvaljujemo, da smo danes že na svojih domovih in da smo tako udobno potovali.

Kaj so rekli Hrvati...

Naj omenim še, kaj so o vsem tem rekli Hrvati, ki so bili deležni istega sprejema.

»Nikdar v življenju ne smemo in ne moremo pozabiti, kar smo doživeli danes v Sloveniji. Mi bomo pripovedovali, ko pridemo domov, kaj so nam dali in kako so nas sprejeli Slovenci.

Ujetnik.

Zagreb, 27. junija. s. Ustaška policija je prepovedala judom kopanje v Savi in zadrževanje v bližini kopaliških naprav. Judje, ki imajo svoje fotografske in kinematografske aparate, so bili pozvani, naj jih takoj prijavijo policijskim oblastem.

Ohranimo Ljubljano čisto

Ljubljana, 27. junija.

Pravijo, da je Ljubljana čisto mesto. Saj je to do neke mere res. Še bolj čista pa bi lahko bila, če bi ljudje na čistoto malo bolj pazili. V teh časih, ko je precejšnja vročina in ko ljudje kar hlepe po sladoledu, pa morete vprav pred prodajalnici sladoleda videti, kako sladkosmen- neži vse naokrog odmetujejo papirne posodice, potem ko so sladolede pojedli. Pazimo vendar sami na red in snago na naših ulicah. Po ulicah je vendar dovolj koškov, ki so namenjeni za odvrženi papir in druge smeti, pa jih ljudje nočejo in nečejo uporabljati.

Tudi mamice s svojimi malčki precej greše zoper snaznost. Česa vsega ne dovolijo svojemu miljenčku. Mamice naj bi v bodoče malo bolj pazile na otroke, da ne bi smetili parkov in hodnikov. Zelo neprijetno bi tudi bilo, če bi stražnik tega ali onega odraslega ali celo kako gospo mamico opozoril, da mora pobrati na tla vrženo posodico za sladolede in jo odnesti v košek za smeti. To se bo sicer marsikomu zgodilo, toda tudi to mora biti, kajti na cestah moramo za vsako ceno ohraniti snago. Boljše nekaj kazni in zamer, kakor pa ponesnažene ulice.

Obilni ribji lov v Ljubljani

Ljubljana, 27. junija.

Zelo upadla voda je privabila v spodnji tok Ljubljane mnogo rib. Iznajdljivi fantiči so izrabili to priliko ter kar pobirajo ta Petrov blagoslov iz nizke vode. Večraj jutraj se štirinajstletni fant nalovil pet precej velikih rib pod fevljarskim mostom, katere je pa kar na mestu prodal gospodinjim, ki so hitele iz trga, po dvajset dinarjev kos, saj je ribja pečenka v brezmesnih dneh za vsako hišo prava poslastica. Večraj je pa pravi »koncesioniranec« ribič začel z ribjim lovom v Ljubljani pod prulskim mostom kar na debelo. Zvečer je že zaprl strugo v vsej širini z ribjo mrežo, a jutraj je kar nabiral ribe iz mreže. Zival je hotela s tokom vode v mesto, pa se je zapletla v mrežo. Bile so prave lepe nad en kilogram težke ribe. Iz barja priplavajo ribe po vodi ter padajo preko jezua na »špic« v regulirani del struge, a tu zastajajo pod kamenji. Mnogo rib pa tudi prinese Gradaščica v Ljubljano, kjer se skušajo vrniti s skoki iz vode preko strme pod zadnjim mostom pri izlivu Gradaščice v Ljubljano. —nik

Popravljanje tramvajske proge pred Alojzijeveščem

Ljubljana, 27. junija.

Na Poljanski cesti pred Alojzijeveščem so začeli danes delavci cestne železnice razkopavati tramvajsko progo. Proga je bila tukaj že precej razrahljana in je bila vožnja tod neprijetna. Sedaj se je vodstvo cestne železnice odločilo, da bo ta del proge znova utrdilo. Delavci so začeli z deli in odstranjujejo granitne kocke, s katerimi je tlakovano vse cestišče. Ko bodo stare kocke odstranili, bodo navozili nove in s temi tlakovali razrahljani del cestišča. Delo gre hitro od rok in je upati, da bodo kmalu končana. Seveda pri delih, ki jih sedaj opravljajo, ne bo tramvajski promet nič trpel, le da bodo tramvaji nekoliko počasneje vozili.

Ljubljana

Koledar

Danes, petek, 27. junija: Ema, vdova.
Sobota, 28. junija: Vidov dan.

Obvestila

Nočno službo imajo lekarne: mr. Leu...
Resljeva cesta 1, mr. Bahovec, Kongresni trg 12
mr. Komotar, Vič, Tržaška cesta 48.

Drevi ob 21 bodo na literarnem večeru mladit v Frančiškanski dvorani brali svoja dela Emil Frelih, Ivan A. Ribič, Zdravko Oevirk in Damjan Vahen. Pesmi t. Jože Seliga bo bral Stane Sever, član Narodnega gledališča v Ljubljani, delo Rudolfa Kresala pa bo bral Václav Deržaj. Dobiček od prodanih programov je namenjen za sirote t. J. Seliga. — Predprodaja programov danes od 16—19 in od 20.30 dalje.

Revija slovenskih skladateljev bo predstavila pevsko društvo »Ljubljani Zvon« na svojem koncertu dne 4. julija v Filharmoniji. Na sporedu bodo najboljša dela naših skladateljev. Ker je koncert v korist Rdečega križa, upamo, da bo našla prireditev med publiko lep odziv.

Dogodek, kot ga v naši Operi še nismo imeli, bo gostovanje rimske Kraljeve Opere, 214 članov šteje ansambel in bo izvajal 9. jul. »Travio« z Mario Caniglio v naslovni partiji in Benjaminom Giglijem kot Alfredom, ter 10. t. m. »Madame Butterfly« z Mafaldo Favero v naslovni in Alessandrom Zilianiem v glavni moški partiji. — Opera pripelje specialno za to gostovanje narejene kulise s seboj. Dodatno k drugi predstavi bo dan še balet »Štirje letni časi«. Ker vlada za to, res edinstveno gostovanje že zdaj veliko zanimanje, priporočamo nakup vstopnic v predprodaji.

Opozarjamo na razpis Pevske tekme, ki je izšel dne 18. ozir. 19. t. m. v vseh ljubljanskih časopisih. V njem so navedeni vsi pogoji za pri-glasje tekmovalcev. Tekma bo 6. julija v Operi.

Ljubljansko gledališče

DRAMA

Začetek ob 20. uri.

Petek, 2. junija: »Ana Christie«. Izven. Igrajo slovenski mariborski igralci. Izredno znižane cene. Zadnjič v sezoni.

Sobota, 28. junija: »Rdeče rože«. Izven. Izredno znižane cene.

Nedelja, 29. junija: »Via mala«. Izven. Znižane cene. Igrajo mariborski slovenski igralci.

OPERA

Začetek ob 20. uri.

Petek, 27. junija: Zaprt.

Sobota, 28. junija: »Seviljski brivec«. Red A. Gostovanje Anatola Manoševskega.

Nedelja, 29. junija: »Faust«. Izven.

Zaradi tehničnih zaprek je preložena uprizoritev veseloigre »Okence«, ki bi jo morali igrati mariborski slovenski igralci na prihodnji teden. V petek, 27. t. m. ob 20 bodo uprizorili namesto premiere »Okence« O'Neillovo igro »Ana Christie« s Kraljevo v naslovni vlogi, s Pavlom Kovičem, Skrbniškom Vladimirjem in Rakarjevo v glavnih vlogah, po globoko znižanih cenah. Igro je režiral Vladimir Skrbnišek.

BREDA

LE ARMI DELLA VITTORIA OROŽJE ZMAGE

LE MACCHINE DELLA PACE STROJI MIRU

Società Italiana

ERNESTO BREDA - MILANO

Oporoka na razglednici. Neko berlinsko sodišče je moralo odločiti o nenavadni oporoki. Pred kratkim je umrl mož, ki je bil posel svojemu sinu razglednico in na tej razglednici mu je sporočil, da ga postavlja za edinega dediča vseh njegovih imetij. Podpisal se je kot »vaš oče«. Sin je to razglednico proglasil za zadnjo voljo svojega očeta in zahteval vso dedščino.

Hči, njegova sestra, pa je oporoko v tej obliki oспорavala. Sedaj je odločilo sodišče, da je ta oporoka na razglednici vendarle v polnem obsegu veljavna.

Razdalja od duše bližnjega človeka je dolga včasih kakor svetlobna leta.

Številne ovce. V Iraku (v Mali Aziji) redijo navadno okrog 12 milijonov ovc.

V šoli. Učitelj učeno razlaga: »Tako, dragi učenci, vidite, da je mogoče, da je tudi luna obludena.« — Pa se oglasi navihanec Mihec ter vpraša: »Gospod učitelj, kam pa gredo ljudje, kadar je mlaj?«

Nov komet. Poljski zvezdoslovec Anton Vlk, ki deluje na krakovskem observatoriju, je odkril v ozvezdju ribe in v bližini zvezd št. 55 nov komet sedme velikosti.

Učitelj — analibet. V Londonu živi 83 letni Moses Jones, ki ne zna ne pisati ne brati. Navzlic temu vodi neko nedeljsko šolo že celih 50 let.

Le fabbriche svizzere di orologi di gran classe ALPINA cercano rappresentanti e concessionari nei centri principali della Provincia di Lubiana. — Offerte alla rappresentanza generale (corrispondere in italiano, tedesco, francese).

CASALPINA - Bologna, Via Rizzoli 6

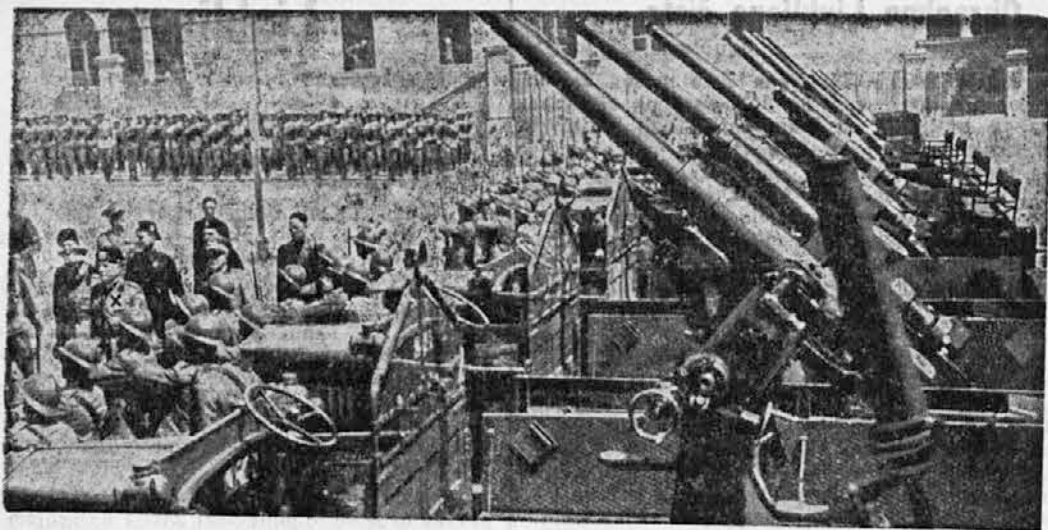

TELEGRAMMA TRENO BRZOJAV NA VLAKU

Med potovanjem pošljite Vaša sporočila oddaljenim osebam po brzojavu na vlaku

Brzojavi na vlaku se sprejemajo na določenih luksuznih, pospešenih, direktnih in brzih vlakih. Ti brzojavi se sprejemajo za kraje v Kraljevini in za nekatere tuje države.

Glede nakupa posebnega obrazca, potrebnega za pisanje brzojavov na vlaku, kakor tudi glede pristojbin in vsakega drugega pojasnila, se obrnite na sprevednika na vlaku.

Le batterie antiaeree italiane motorizzate. — Italijanske motorizirane protiletalske baterije.

Italiji krompirja ni treba več uvažati

100 gr krompirja ima v sebi prav toliko redilnih snovi kot 65 gr mesa ali eno kokošje jajce

Ker danes uporabljamo krompir že na najraznovrstnejše načine, so v Italiji posvetili saditvi te važne življenjske potrebščine izredno pozornost. Znano je, da se krompir lahko uporablja kot prvovrstna jed, pripravljena celo različno, kakor komu bolj prija. Poleg tega pa iz krompirja lahko pridobimo škrob, alkohol in druge stvari, ki se jih kemija lahko zelo uspešno in v najraznovrstnejše namene poslužuje.

V sedanjih okoliščinah je krompir nad vse koristen že zaradi tega, ker ga lahko mešamo tudi med kruh, kajti na moki se vendar lahko precej prihrani, če jo peki vsaj delno lahko nadomestimo s čim drugim. Pa tudi manj kruha gre, če je na mizi večkrat krompir.

Glavne sestavine v krompirju so voda, proteinske snovi, ogljikovi hidrati, maščoba ter nekaj anorganskih snovi. Sto gramov novega krompirja lahko razvije 68 kalorij, sto gramov eno leto starega krompirja pa 81 kalorij. Krompir vsebuje tudi precej vitamina C. Človek prebavi krompirjevo hrano nekako v treh in pol urah, kar je še dosti hitro.

Da si ustvarimo pravilno mnenje o tem, kako koristen je krompir, zadostuje, če upoštevamo, da ima 100 gramov krompirja v sebi prav toliko redilnih snovi, kot 65 gramov mesa, ali 44 gramov polenovke, 103 grami mleka, 20 gramov testenin, 21 gramov starega fižola v zrnih ali eno kokošje jajce.

Glede pridelovanja krompirja je Italija dosegla že tolikšno stopnjo, da ji ga ni treba več uvažati od drugod. Pridela ga dobrih 27.517.000 metrskih stotov ter ga izvozi na leto 1.082.500, dočim znaša uvoz komaj 750.000 stotov. Napačno pa bi bilo meniti, da ni treba več gledati na to, kako bi se pridelek krompirja še povečal, kajti vprav s krompirjem se lahko nadomestimo druga živila, ki jih zaradi vojne ni dovolj na razpolago, na drugi strani pa je treba gledati na to, da bi prišla na vsakega Italijana čim večja količina krompirja. Zdaj ga pride na vsakega prebivalca v Italiji povprečno 37,5 kg, v Nemčiji 570 v Franciji 372 in v Združenih ameriških državah 76 kg na leto. (Eco di Roma.)

Albanija — in njen pridelek olja

Čprav je Albanija po svoji površini razmera-ma majhna dežela, se vendar lahko ponaša s tem, da pridelala znatne količine olja. Leta 1939, ko je Italija zasedla Albanijo, je raslo tam 1.457.000 olivnih dreves. Letni pridelek oliv je znašal v Albaniji do 290.000 metrskih stotov, kar popolnoma zadostuje za domače potrebe. Še več. V letih pred zasedbo, oziroma pred združitvijo Albanije z Italijo, so izvažali od tam znatne količine oliv in sicer po morju iz pristanišč Porto Edda, Valona in drugih, v pristanišča na nasprotni strani Otrantske pomorske ceste, v Italijo. Že tedaj so bili med najboljšimi in skoro edinimi kupci alban-skih oliv lastniki italijanskih oljarn, zlasti v Mol-fetti in Bariju.

Azorski, Kapverski in Kanarski otoki

Pred izbruhom nemško-ruske vojne so stopili precej v ospredje vsega političnega zanimanja tudi otoki, ki leže v srednjem delu Atlantskega oceana na afriški strani. Poročila previjajo, da Azore, Kapverske in Kanarske otoke nameravajo zasedeti, oziroma, da imajo skomine po njih Amerikanci. Isto trdijo tudi za Angleže. Azori in Kap-verški otoki so Portugalski. Toda iz Portugalske stalno odhajajo na te otoke novi vojaški oddelki, ki naj okrepe tamkajšnje dosedanje posadke, Spanija pa utrjuje Kanarsko otočje.

Azori so skupina devetih otokov, ki merijo skupno 2.488 kv. km in na katerih so gore vi-soke do 2.320 metrov. Vsi so ognjeniškega izvora. Podnebje je tam namorsko in se srednja letna temperatura giblje okrog 17 do 18 stopinj C. Na Azorih živi približno četr milijona ljudi.

Kapverdsko otočje pa sestoji iz 14 otokov, ki leže blizu najzahodnejše točke afriške celine. Pov-ršine imajo 4.033 kv km in na njih živi 157.000 prebivalcev. Od teh je le kakšnih 7.000 Evropejcev. Ostalo prebivalstvo pa tvorijo črnci (55.000) in mulati (okrog 100.000). Otoki so hriboviti in ne-zdravi.

V bližini severnoafriške obale leže španski Kanarski otoki. To je šest malih, ognjeniških oto-kov s površino 7.273 kv. km.

Spanija je jasno opredelila svoje stališče do Italije in Nemčije in zazdal menda ni nevarnosti, d bi katera od vojskujočih se držav mogla izvesti napad na te otoke. Nasprotno pa se Portugalska pripravlja z vsemi razpoložljivimi sredstvi na obrambo svojih posesti. Anglija bi rada videla, da bi ti portugalski otoki ne postali vojno po-zišče, kajti nasprotni tabor bi se jih lahko po-služil kot izvrstnega pomorskega oporišča. Če bi Nemčija v boju za te otoke zmagala — tako mi-slijo Angleži — bi nemško letalstvo skupno s pod-mornicami kaj lahko presekalo pot iz Anglije pro-ti južnemu delu Atlantika. Tega nevarnega ko-ra-ka Anglija verjetno ni hotela storiti.

Na portugalske pritožbe je odgovorila tudi Amerika, da se ne namerava vtikati v Azore. Tako vsaj pravi. Kako pa v resnici misli, pa je drugo vprašanje. Šele nadaljnji razvoj dogodkov na raz-nih bojiščih pa bo dal vsekakor najtočnejši odgo-vor tudi na to vprašanje, ki mu Portugalska po-sveča tolikšno pozornost, da se je popolnoma pri-pravila na obrambo teh svojih posesti.

V Nemčiji so začeli delati »pivo« iz sirotke

Nova pijača vsebuje polovico manj alkohola, redilna pa je dvakrat tako kot pravo pivo

Pravo revolucijo napovedujejo zdaj na polju proizvodnje piva, pa ne morda spet kje v Ame-riki, pač pa v Nemčiji. Nove vrste pijače, ki ima vse dobre lastnosti piva, isti okus in povrhu še dosti manj alkohola kot pivo, ki z njim zdaj ga-simo žejo, so začeli izdelovati tako rekoč iz »od-padkov«, s katerimi dozdaj po sirarnah dostikrat ne vedo kam. V prvi vrsti pride pri tem v po-štev sirotka. Izumitelj nove pijače je dr. Raeder, ki bo zaradi nje vsaj med športniki gotovo še sla-ven postal. Res, športnikom bi kaj prav prišla pi-jača, ki bi se z njo lahko poceni odžejali, ne da bi bili potem pijani, poleg tega pa je to še takšna pijača, ki vsebuje tudi precej redilnih snovi. Prvi

poskusi so pokazali, da bi v Nemčiji, če bi upo-rabili le četrtno vse sirotke, lahko prihranili na leto do 495.000 metrskih stotov ječmena, kolikor ga je treba, da iz njega naredijo pet milijonov hek-tolitrov piva, kar je približno ena osmina celotne letnje proizvodnje piva v starem nemškem Reichu.

Nove vrste »pivo« pa tudi ni vselej enako. Odvisno je od tega, kakšen je postopek v tovarni, kjer ga delajo. Vrenje ali »kvašenje« je tudi pri njem lahko različno, vprav kakor pri pravem pi-vu. Predvsem pa je treba pomniti, da novo »pivo« vsebuje približno polovico manj alkohola (1,4%) kot navadno pivo, redilno pa je dvakrat tako. Ker ima v sebi tako malo alkohola, se ni treba bati, da bi bil kdo pijan od njega, ali pa da bi se vsaj počutil zaspanega in lenega, kakor se dostikrat zgodi tistemu, ki si privoščijo malo preveč pravega piva. Količina alkohola v novi pijači pa se z majh-no spremembo postopka pri izdelovanju lahko še bolj zniža.

Poročilo iz Berlina pripominja, da so številne pivovarne v Nemčiji že začele izdelovati to novo pijačo in da so z uspehi povsod zelo zadovoljni.

Švicarsko pojmovanje nevtralnosti

Švicarski zvezni svetnik von Steiger je v svo-jem govoru, ki ga je imel na nekem zborovanju švicarskega ženskega Rdečega križa med drugim dejal, da je treba, kadar se govori o zunanjih vprašanjih, biti skrajno previden, ker so dolžnosti nevtralnih držav čisto drugačne, kakor pa tistih, ki vodijo splošno svetovno politiko. Če Švicari-jočejo biti nevtralni — je dejal — morajo pre-vezeti nase tudi vse dolžnosti. Skrajna molčečnost Švicarjev ni znamenje, da Švicarjem manjka po-guma, pač pa se to pravi, da so Švicari discipli-nirani. Samopremagovanje pomeni moč, ne pa slabost.

Švicarka, ki se drži tega načela, tako služi svojemu narodu. Ne smemo izrehati sodb o do-godkih, katerih važnosti ne moremo razumeti v celoti. Delo Švice za Rdeči križ, njena pomoč ran-jencem in otrokom tujih držav, je naloga, ki jo mora Švicarka prva izpolniti.

Neranjljivi bencinski kotel v letalu

Lastnik tovarne mehaničnih izdelkov v San Digu v Kaliforniji Percy H. Heron, ki velja obenem tudi za iznajditelja, je sporočil te dni, da je našel nov način, kako se lahko doseže neranjljivost letal pri spopadu v zraku za pri-mer, če tako letalo zadene sovražnikova krogla v bencinski tank. Izumitelj pravi o tej svoji iznajdbi nekako takole: Bencin, ki ga letalo vzame s seboj na polet, mora biti v posodi, ki je vsa zavita v usnjju. Posoda je znotraj oblo-žena najprej z gumijem, nato pa s plastjo neke posebne snovi — o njej pa Percy Heron ni po-vedal nič določnejšega — ki je v stiku z benci-nom in ki ima to lastnost, da sama takoj za-maši luknjo, ki jo je krogla naredila v bencin-ski kotel.

Poskusi, ki so jih pred kratkim naredili s takim bencinskim kotlom, so bili baje zelo uspešni. Pri njih so nalašč streljali s strojni-cami v bencinski tank in pravi, da ni iztekla niti kapljica bencina, čeprav so šle precej težke krogle skozi posodo.

Anche le tigri fanno il bagno quando fa troppo caldo. — Tudi tigre vleče v vodo, kadar je le prevroče.

Maršal Italo Balbo

Italijanski roji nad svetom

Storni d'Italia sul mondo

Zakrožim dvakrat v zelo širokem krogu nad jezerom, da bi počakal, da se bodo dvignili še drugi. Onstran Monte Argentaria vidim sinjo progo morja ter tirensko obalo, ki jo naskakuje bel rob pen. Pod nami se oddelke za oddelkom vzdiguje v trikotni-ku. Poslednje letalo zapusti zrcalo vode v Orbetello točno ob 5.

Postavim se na čelo skupine. Na moji desnici je stroj stot-nika Bisen, na moji levisi letalo stotnika Questa. To je oddelke »Črne zvezde«. Sto metrov za nami je oddelke Pellegrinija. Mi-glija in Borghetija. Njihovo znamenje je črn krog. Za tem pri-deta oddelke Nanninija in Baldinija z rdečimi zvezdami in rde-čimi krogi.

Bolj zadaj se v istem redu vrste stroji drugega roja: bele ter zelene zvezde in krogi. Skupino zaključuje oddelke polkov-nika Longa. To je poslednji beli trikot na nebu.

Plovem nad obalo proti Piombinu. Sem in tja si kako belo jadro išče poti na širno morje. Na obrežju so bodeče grmičaste goličave Maremme.

Let pet in dvajsetih strojev se nadaljuje, kakor je bilo do-ločeno. Vsak oddelke je malo višji od prejšnjega. Tako lahko z enim samim pogledom obvladam vso skupino.

Po radiu vprašam, če gre vse v redu. Da, vsakdo je na svo-jem mestu.

»All right!«, mi odgovarjajo.

Malce angloamerikanščine nič ne moti. Cagna se smehlja. Radijska zveza deluje čudovito. Vsake pol ure pošiljam v Rim sporočila, da oddelke v redu nadaljuje pot proti cilju.

Nekaj deset kilometrov od Orbetella zagledam malo, vsta-jajočo skalo rta Ala. Ta leži pred polotokom Piombinom, plosko progo zemlje med dvema grbama. To uro moji otroci prav zago-

tovo naslanjajo v snu svoje plave glavice na blazine...

Zdaj je sonce brezpogojni gospodar neba in morja. Njegovi žarki kakor puščice zadevajo otok Gorgono, divjo gručo ska-lovja, katero pustimo šest milj na levisi.

Tam proti ustju Arna je kraljevi grad. Posljem naslednje sporočilo:

»V letu nad San Rossorom dvigajo posadke drugega atlant-skega letalskega oddelka svojo misel k Vašemu Veličanstvu in med hrumenjem motorjev kličejo »Živel Kralj!«.

Od Orbetella do Genova je dve sto tr in devetdeset kilo-metrov, ki jih oddelke premaga v eni uri in dvajsetih minutah. Naša pot reže natanko čez sredo mesta, ki se nam prikaže v gloriji jutranjega sonca, kakor prizišče polbogov. Na široko odprto v polkrogu grčev se mesto spušča k morju, svojih tisoč-letnih vladavin. Snopi sence se dvigajo iz dolin v višavo. V glo-bini se oslepljivo belijo hiše.

Pristanišče je gozd jambov, dimnikov, žerjavov, oblaki dima se dvigajo in se vedno bolj prozorni srečavajo s plahutami megle.

Krenemo proti zakrivljeni črti Giovijev, mesto pa se zbuj-a ob hrumečem ropotu naših petdesetih motorjev. Po trgih in po cestah migotajo ljudje kakor mravlje. Kraljica Sredozemlja, ki nas je pri vrnitvi s prejšnjega poleta sprejela z bleščicami sla-vjem, nam danes pošilja pozdrav, poln veličine. Morje se zdi kakor svilen tenčica. Sonce prižiga v steklih praznične bleške.

Mislimo na sive vode Seveda, nad katere zdaj odhaja naš oddelke. Zbogom, sladko Tirensko morje, tvoje laskanje nas ne more ustaviti.

Ura je blizu šestih. Iz ameriških listov bomo potem zve-deli, da je ta trenutke sv. oče v Rimu zvedel za naš odhod in je vzkliznil:

»Odhajajo v mirovnem poslanstvu. Naj Bog blagoslovi nji-hove napore in jim bo ob strani med letom, ki se razvije lahko edino v blagoslov za človeštvo.«

Da, Bog blagoslovja Italijo. Čutimo to.

VII.

Naskok na alpskega velikana.

Preletimo Giovie, ki imajo spomladanski videz. Skoraj ne-nadno zagledamo mogočni trak Pada. Režemo rodovitno lem-bardsko ravan, polno zrelih žetev, ki popisujejo pokrajino z ru-menimi madeži. Krenemo nad Chiavennno na skrajnem koncu Komskega jezera.

Malo onstran Ticina se v zlatem zmagoslavju, ves poplav-ljen s soncem daleč odraža veliki, lepi, ponosni Milan. Pride mi na misel, da bi poslal tja pozdrav. Komu naj ga naslovim?

Nihče se mi ne zdi pozdrava bolj vreden kakor delavci in uslužbenci, ki so s skušenostjo in ljubeznijo izdelali naše okri-ljene stroje. Zato pošljem po radiu pozdrav tovarišu poslancu Capoferriju, ki je predsednik industrijskih strokovnih zvez v pokrajini. Besede lete po nevidnih žicah proti onim dobrim preprostim dušam...

Zdaj je blizu italijansko-švicarska meja. Stroji se postopno dvigajo. Pred nami se odpira vsa veriga Alp. Ogromne piramide rasejo v nebo. V začetku so skoraj prozorne, potem pa vedno gostejše in bolj brazdaste. Gore nam razodevajo svoje skalovito okostje, globoke prepade, strmi grušč, rane, ki so jih vode za-rezale v njihove boke, majhne zelenice senc v gostih gozdovih ter tu pa tam pisane preproge obdelanih predelov, kjer je člo-vek premagal strmi breg in se mu je posrečilo vsejati žito in koruzo, raztegniti zelene pašnike za živino, nasaditi trto.

Morda se bomo morali dvigniti na štiri tisoč metrov. Na eni strani vidimo bleščeče ledenike, grmade svetlega kremenca, vidimo belo veličastje Bernine. Na drugi strani so gore Levan-tinske doline, doline Maggia, doline toče pa vse do štirih brez-madežnih konic Monte Rose, ki se njeni vzvišeni boki podaljšu-jejo neskončno daleč tja do meje ravnine. Potem so drugi, nižji vrhovi: Mottarone, ki se skoraj prevrača v jezero Maggiore. Njemu nasproti pa se na vzhodnem bregu Comskega jezera dviga narezljani vrh Ressegona.